

Praktiske oplysninger

Tilmelding til seminaret sker ved at indsende nedenstående tilmeldingsblanket til: Dansk Byplan, Nørregade 36, 1165 København K - eller sende en e-mail til: db@byplanlab.dk *inden den 15. august 2005*. Pris for deltagelse og fortæring er 350 kr. For studerende og pensionister koster det 100 kr. at deltage. Beløbet vil blive opkrævet efter tilmelding.

Sådan finder du Carlsberg Akademi

Med S-tog til Enghave station. Herfra er den korteste vej at gå fra sydsiden af stationen ad Vestre Kirkegårds Allé og gennem Carlsbergviadukten til Gamle Carlsberg Vej 15. Bus nr. 1A, 4A - stå af ved Vestre Kirkegård Nord, 6A - stå af ved De små haver (hjørnet af Pile Allé/Roskildevej) eller bus 18 med afstigning ved Bjerregårdsvej.

Vi er meget glade for, at årets seminar kan finde sted i den tidligere æresbolig på Carlsberg. Det er et meget smukt hus både udvendigt og indvendigt. Huset er opført i 1853 af arkitekten N.S.Nebelong (se side 6).

TILMELDING

til

Byplanhistorisk Seminar: Hvordan skriver vi historie for den moderne by 1945-2000? fredag den 16. september 2005

Navn og titel: _____

Adresse: _____

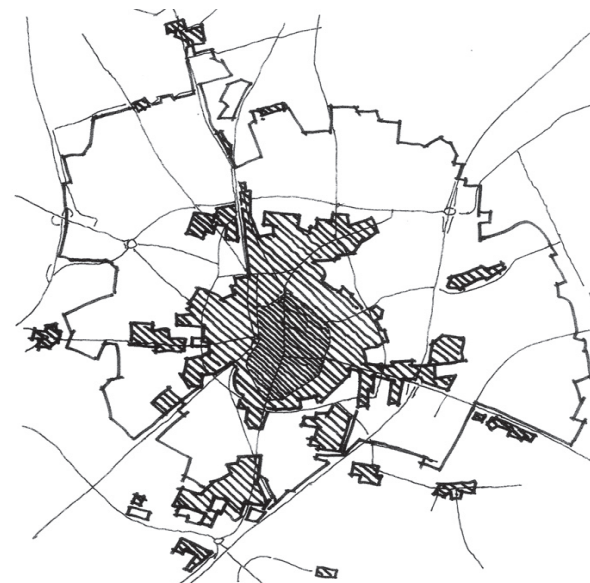
Telefon: _____

☐ Studerende ☐ Pensionist

Blanketten sendes til Byplanhistorisk Udvalg, Nørregade 36, 1165 Kbh. K *senest den 15. august 2005*. Tilmelding med angivelse af ovennævnte oplysninger kan også ske via e-mail til: db@byplanlab.dk. Herefter fremsendes faktura, som dækker deltagelse og fortæring

Hvordan skriver vi historie for den moderne by 1945-2000?

Indbydelse til byplanhistorisk seminar
fredag den 16. september 2005 kl. 9.00 – 16.30
på Carlsberg Akademi,
Gamle Carlsbergvej 15, 2500 Valby



Byplanhistorisk Udvalg
Dansk Center for Byhistorie, Århus
Dansk Komité for Byhistorie

Baggrund og formål

Velkommen til Byplanhistorisk Udvalgs 21. seminar. Seminaret er lidt usædvanligt set i relation til tidligere seminarer, da det foruden at henvende sig til interesserede byplanlæggere henvender sig til en kreds af byhistorikere. Baggrunden for dette er et ønske fra udvalgets side om at få en faglig, kritisk diskussion af, hvordan man kan arbejde med byhistorien og byplanhistorien, og ikke mindst nogle gode råd til udvalgets videre arbejde. Seminaret gennemføres derfor som et samarbejde mellem Byplanhistorisk Udvalg, Dansk Center for Byhistorie, Århus og Dansk Komité for Byhistorie.

Formålet med seminaret er at udvikle diskussionen om og kendskabet til, hvordan man kan skrive by- og byplanhistorie for den moderne by. Den tidsmæssige afgrænsning er sat til 1945-2000 af to grunde. Dels har vi en række nye historieskrivninger (monografier) for mellemstore provinsbyer (købstæder) fra denne periode, og dels er byplanlægningen i efterkrigstiden blevet obligatorisk og integreret i tilrettelæggelsen af byernes udvikling, således at alle byer over 1000 indbyggere er mere eller mindre i gang med en planlægning efter samtidens regler og principper.

Desuden finder store tekniske og praktiske ændringer sted i perioden. F. eks. bliver kartografien, informationsteknologien, informationsspredningen og kommunikationsmulighederne m.m. så sofistikerede, at helt nye muligheder for samarbejde og koordination åbner sig. Det er naturligvis en fordel for byplanlægningen, men gør også, at arbejdsbyrden vokser, og at planlægningen bliver mere og mere omfattende, kompleks og vanskelig at overskue for ikke at sige sammenfatte.

For eksempel er noget så tilsyneladende enkelt som at få en geografisk beskrivelse af byernes nyere udvikling ikke en let opgave. Hidtil har det været en "skattekasse" for mange byplanlæggere at have alle fem udgaver af "Trap Danmark" stående på reolen. Den sidste fra 1953-72. Men desværre er det endnu ikke lykkedes for interesserede forskere og forlag at få en sjette udgave på benene, eller at finde ud af, hvordan den skulle kunne redigeres. Det er forståeligt nok på grund af kildematerialets omfang og karakter og de ændrede forudsætninger for forståelsen af byernes udvikling. Dog er andre lande godt på vej til at løse problemet med de geografiske beskrivelser ved udstrakt brug af moderne geografiske informationssystemer (G.I.S.), f. eks. Frankrig.

Også andre hovedspørgsmål trænger sig på, både når det gælder bymonografierne og den generelle byhistorie: Hvad er forskellen på "Byhisto-

Litteraturliste

Gaardmand, Arne: *Dansk Byplanlægning 1938-1992*. Kbh. 1993

Høgsbro, Svend: *By og Udvikling. Esbjerg 1970-1995*. Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Esbjerg, 2001

Harvest, Jesper: *Odense Byplan 1966-1988. Fra Vollsmose til Blangstedgård. Fra gadegennembrud til cykelstier*. Byhistorisk Udvalg i Odense, 2003

Lauridsen, John T.: Byens rum. Århus – Storårrhus 1945-1995. I: Ib Gejl (red.): *Århus Byes historie, bd. 4*, s. 9-63, 346-349, 2. udg. 1996

Lauridsen, John T.: *Klatteup – et arbejderkvarter i Esbjerg 1890-1990*. 1992

Larsson, Bo (red.) : *Relationer mellan natur och kultur i Lunds stadsplanering 1950 – 2000*. Del I: Tidens ideal och historiens spår. Del II: Förstaden och kulturlandskapet i den översiktliga planeringen. Del III: Förstaden och kulturlandskapet i den byggda verkligheten. Del IV: Bevarande och förnyelse i stadskärnan. Del V: Att bevara en stad – Nöden och Östra Torn i Lund. (Mårten Dunér). Del VI: Den kultiverade naturen - grönskan på Östra Torn (Eva Kristensson). Lund, 2002.

Porto

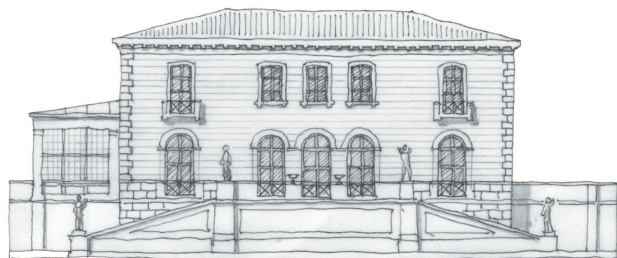
Byplanhistorisk Udvalg
Dansk Byplan
Nørregade 36
1165 København K

PROGRAM

	Ordstyrer: Arkitekt, prof.em Vibeke Dalgas Referenter: Arkivchef Poul Sverrild og bibliotekar Lisa la Cour
9.00 – 9.30	<i>Velkomst!</i> ved arkitekt Inge Alstrup, formand for Byplanhistorisk Udvalg og museumsdirektør Peter Dragsbo
9.30 – 10.15	<i>By- og byplanhistorien i historieskrivningen for den moderne by. "Beware vor unika stad"</i> Ved docent Laura Kolbe, Historiska Institutionen, Helsingfors Universitet
10.15 – 10.30	Kaffe
10.30 – 11.15	<i>Forslag til en periodisering. Vigtige begivenheder og faser i dansk byplanlægning 1945-2000.</i> Ved arkitekt Arne Gaardmand
11.15 – 12.00	<i>By og udvikling i Esbjerg. Esbjerg 1970-1995</i> Ved arkitekt Svend Høgsbro
12.00 – 13.15	Frokost

PROGRAM (fortsat)

13.15 – 13.45	<i>Odense Byplan 1966 – 88</i> Ved arkitekt Jesper Harvest
13.45 – 14.30	<i>Byens Rum. Århus bys historie, bind 4, 1945 – 2000.</i> Ved forskningschef, dr.phil. John T. Lauridsen, Det Kgl. Bibliotek
14.30 – 14.45	Kaffe
14.45 – 15.30	<i>Relationer mellan Natur och Kultur i Lunds Stadsplanering 1950 – 2000. Tidens ideal och historiens spår.</i> Ved arkitekt, docent Bo Larsson, Lunds Universitet
15.30 – 16.30	<i>Afsluttende paneldiskussion</i> Ordstyrer arkivchef Poul Sverrild I panelet: Prof. Sven Illeris, Roskilde Universitet Arkitekt Kirsten Andersen Arkivar Ole Degn, Landsarkivet i Viborg Ph.D.-stipendiat Mette Ladegård Thøgersen, Syddansk Universitet, Odense
16.30	<i>Afslutning</i> ved Inge Alstrup



Byplanhistorisk Udvalg

Byplanhistorisk Udvalg nedsattes i 1982 som et fast udvalg under Dansk Byplanlaboratorium. Udvalgets formål er at belyse den nyere byplanhistorie i Danmark gennem indsamling og udgivelse af væsentligt kilde-materiale om byplanlovgivningens udvikling og planlægningens praktiske gennemførelse fra tiden efter 1. Verdenskrig og frem. Udvalget vælger selv sine 12-14 medlemmer. Formand er arkitekt Inge Alstrup, Køge. E-mail: ingealstrup@avnby.dk

Dansk Center for Byhistorie

Dansk Center for Byhistorie beskæftiger sig med forskning, undervisning og formidling af de danske byers historie fra middelalderen til i dag. Det blev oprettet i 2001 af Den Gamle By, Danmarks Købstadmuseum og Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet og har til huse i Den Gamle By. Centrets leder er lektor, ph.d. Søren Bitsch Christensen. Centret beskæftiger desuden 1-2 ph.d.-studerende, 2-4 forsknings- og formidlingsarbejdere og har praktikanter fra universiteterne. www.byhistorie.dk

Dansk Komité for Byhistorie

Dansk Komité for Byhistorie er en selvejende institution, hvis formål er at fremme dansk byhistorisk forskning. Dette gøres bl.a. ved at støtte udgivelse af byhistoriske værker, oversigter og hjælpemidler. Komitéen blev stiftet i 1971, og har pt. 44 medlemmer, der repræsenterer den byhistoriske forskning ved de danske universiteter, arkiver og museer. Medlemmerne af komitéen har siden januar 2002 udgjort repræsentantskabet for Dansk Center for Byhistorie.

rie" og "Byplanhistorie"? Kan byplanhistorien integreres i byhistorien og på hvilken måde? Hvad er vigtigst at beskrive i den generelle byhistorie og i den lokale? Hvordan kan vi bedst beskrive samspillet mellem den overordnede samfundsudvikling, lovgivningen og byens planlægning og faktiske udvikling?

Dette er bare nogle få spørgsmål af mange, og må meget gerne opfattes som et lille hjertesuk fra byplanlæggerne til historikerne om, at her ligger et relativt nyt, stort og interessant forskningsfelt og venter. Fra dette vil eventuelle resultater blandt andet kunne få stor betydning for en kritisk vurdering af, hvad vi fik ud af byplanlægningen i 1900-tallet og for, hvordan vi skal tilrettelægge planlægningen af fremtidens byer og landskaber.

Seminaret er derfor - med baggrund i forskningsbehovet - bygget op omkring det ene spørgsmål: *Hvordan skriver vi byhistorie for den moderne by med byplanhistorien integreret?* Nogle få teoretiske punkter belyses, og fire nye case studies, eksempler på by- og byplanhistorie, præsenteres af de forfattere og forskere, som har stået for udarbejdelsen. Eksemplerne er meget forskellige, spændende fra selvoplevet samtidshistorie til egentlige forskningsprojekter. Nogle stikord til forfatterne er: Formål, teori og metode, afgrænsning, struktur, periodisering, generelle og lokale udviklinger, kartografi, kildemateriale, økonomi og arbejdsbetingelser.

Til slut håber vi på, at et panel bestående af lige dele historikere og byplanlæggere kan finde nogle svar på seminarets hovedspørgsmål om historieskrivningen og give os nogle gode råd om forståelsen af byernes udvikling. Disse råd håber vi desuden på både vil kunne blive til gavn for bymonografierne og bidrage til diskussionen af den generelle sammenfattende danske byhistorie for perioden.

Meningen var i øvrigt, at en sådan sammenfattende byhistorie skulle indgå i et større byhistorisk værk om danske byer fra jernalder til nutid. En hel del historikere og nogle byplanlæggere blandt seminarets arrangører har arbejdet med denne idé i flere år. Men desværre er det endnu ikke lykkedes at få projektet på skinner trods ihærdige anstrengelser.

Efter seminaret vil der blive udarbejdet en "Byplanhistorisk Note" med bidrag fra de forskellige indlægsforfattere og et referat af den afsluttende diskussion. I redaktionsgruppen indgår fra Byplanhistorisk Udvalg: Poul Sverrild, Lisa la Cour, Jesper Harvest, Sven Illeris og Vibeke Dalgas. Fra Dansk Center for Byhistorie medvirker Søren Bitsch Christensen.